

AKADÉMIA UMENÍ V BANSKEJ BYSTRICI

Č. : 88/07-R AU
Výtlačok č. : 1
Počet listov : 4
Prílohy : 1
Účinnosť : 1. novembra 2007

SMERNICA č. 74/2007 **o zabezpečení bezpečnosti práce vo výške a na rebríkoch na** **pracoviskách Akadémie umení v Banskej Bystrici**

Predkladá: Mgr. Elena Kováčiková, autorizovaný bezpečnostný technik

Schvaľuje: doc. PaedDr. Mgr. art. Vojtech Didi, rektor AU

Podľa bodu 5.2. prílohy č. 2 nariadenia vlády SR č. 392/2006 Zz. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách pri používaní pracovných prostriedkov, §14 vyhl. SÚBP č. 374/1990 Z.z. o bezpečnosti práce a technických zariadení pri stavebných prácach, §155 vyhl. SÚBP č. 59/82 Z.z. ktorou sa určujú základné požiadavky na zaistenie bezpečnosti práce a technických zariadení a STN EN 131-2 + AC vydávam bezpečnostné pokyny na prácu na rebríkoch.

Rebríky sa môžu používať ako pracovné stanovištia na prácu vo výške len za okolností, za ktorých nie je odôvodnené používanie iných, bezpečnejších pracovných prostriedkov z dôvodu nízkej miery rizika a krátkeho času používania, alebo takých charakteristík miesta, ktoré AU nemôže zmeniť.

Za prácu vo výške sa považuje práca, pri ktorej sú zamestnanci ohrození pádom z výšky väčšej ako 1,5 m. Zamestnanci vo výške musia byť zabezpečení: **záchytnou konštrukciou alebo osobným zabezpečením**

Ak zamestnanec pracuje na rebríku kde je chodidlami vo väčšej výške ako 5 m, musí používať osobné zabezpečenie proti pádu. Pri práci vo výške sa musí priamy nadriadený zamestnanec vopred určiť miesta pre bezpečné upevnenie ochranného lana alebo bezpečnostného pásu. Bezpečnostné lano musí pri páde pracovníka zachytiť v hĺbke najviac 1,5 m pod pracovným stanovišťom. (Ak upratovačka pri umývaní okna vystúpi na jeho parapetnú dosku, už vykonáva prácu vo výške.)

Za vybavenie zamestnanca bezpečnostným lanom alebo bezpečnostným pásom je zodpovedný: **priamo nadriadený zamestnanec.**

Zabezpečovacie zariadenie sa musí kontrolovať používateľom pravidelne pred každým použitím a priamo nadriadeným zamestnancom 1 x za pol roka o čom sa musí viesť doklad. Pracovný rebrík musí byť stabilný, spoje pevné, priečky nepoškodené.

Kontrolu rebríka je povinnosť vykonávať 1 x ročne, o čom musí byť písomný doklad vid' **Príloha č. 1** tejto smernice.

Pri kontrole rebríka sa vykonávajú nasledovné skúšky:

- skúška pevnosti
- skúška priehybu
- skúška na bočný priehyb
- skúška dolných koncov stojín
- skúška priehybu priečok
- skúška priečok a schodíkov krutom
- skúška zariadení obmedzujúcich roztvorenie rebríkov

Kontrolu rebríka so zápisom osobne vykonávajú:

Tajomníci fakúlt, riaditeľka ŠD, vedúca prevádzky - podľa toho na ktorom pracovisku je rebrík v evidencii.

Základné pokyny na prácu s rebríkom:

- Pred každým použitím musí obsluha rebríka vykonať jeho vizuálnu kontrolu všetkých spevňujúcich prvkov (matíc, priečok, postranníc, retiazky,...): **zodpovedný zamestnanec, ktorý ide používať rebrík.**
- Rebríky musia byť umiestnené tak, aby sa zabezpečila ich stabilita počas používania. Prenosné rebríky musia byť postavené na stabilnom, pevnom, nepohyblivom podklade primeranej veľkosti tak, aby priečky rebríka boli vodorovné.
- Počas používania prenosných rebríkov sa musí zamedziť pošmyknutiu pätiiek tým, že sa postrannice zaistia na ich dolných alebo horných koncoch, alebo v ich blízkosti akýmkoľvek protišmykovým prostriedkom. Skladacie rebríky sa musia používať tak, aby sa zabránilo pohybu jednotlivých častí.

- Rebríky sa musia používať tak, aby zamestnanci mohli kedykoľvek bezpečne stáť a bezpečne sa držať.
- Vonkajšie pevné nástrešné rebríky musia mať od terénu výstupu 1,02 m ochranný kôš od chrbtovej strany vystupujúceho.
- Zamestnanci pracujúci vo výškach musia mať zdravotné osvedčenie zdravotnej spôsobilosti na prácu vo výškach: **zodpovedný kvestor AU**
- Na rebrík môže vystupovať najviac jeden zamestnanec: „...“): **zodpovedný zamestnanec, ktorý ide používať rebrík**
- Obuv musí byť pevná, s protišmykovou podrážkou.
- Rebrík možno používať na krátkodobé, fyzicky nenáročné práce, pri použití jednoduchého náradia.
- Po rebríku sa nesmú vynášať alebo znášať bremená ťažšie ako 20 kg.
- Pri vystupovaní a zostupovaní musí byť zamestnanec otočený tvárou k rebríku.
- Pred výstupom musí byť rebrík stabilne zabezpečený proti posunutiu, vychýleniu, prevráteniu, rozovretiu.
- Vystupovať je dovolené do výšky min. 80 cm od horného konca u jednoduchých rebríkov, u dvojítých min. 50 cm od konca.
- Rebríky ukladáme na suchých vetrateľných miestach zavesené na hákoch.
- Práce vykonané v úrovni vyššej ako je úroveň podlahy, sa môžu vykonávať s použitím overených dvojítých alebo jednoduchých rebríkov.
- Poškodené rebríky a tie ktoré nevyhovujú skúškam sa nesmú používať.
- Rebrík možno používať len na krátkodobé, fyzicky nenáročné práce pri použití jednoduchého náradia. Pri vystupovaní alebo zostupovaní musí byť pracovník otočený tvárou k rebríku a musí mať možnosť pridržať sa ho oboma rukami.
- Za priečkami musí byť voľný priestor najmenej 0,18 m; pri päte rebríka zo strany prístupu treba ponechať voľný priestor najmenej 0,6 m.
- Je zakázané používať rebrík ako priechodový mostík.
- Najvyššia povolená dĺžka prenosných drevených rebríkov je 8 m. Ak sa má rebrík nadstaviť, musia sa obe časti bezpečne spojiť. V mieste spojenia sa nesmie meniť sklon rebríka ani vzdialenosť medzi priečkami.
- Nesmie sa prekročiť nosnosť rebríkov.
- Rebríky používané na výstup musia presahovať výstupnú plošinu o 1,1 m. Presah rebríka sa môže nahradiť pevnými držadlami alebo inou pevnou časťou konštrukcie, za ktorú sa možno spoľahlivo zachytiť. Na zabezpečenie stability musí byť rebrík zabezpečený proti posunutiu, bočnému vychýleniu, prevráteniu alebo rozovretiu. Sklon jednoduchého rebríka nesmie byť menší ako 1 : 2,5
- Pracovné pomôcky sa nesmú umiestňovať tak, aby pri výstupe a zostupe na rebríku zavadali.
- Pri konštrukciách, pri ktorých nie je zabezpečená ich stabilita, je zakázané používať jednoduché rebríky na priväzovanie lán a hákov k strhávanej časti objektu
- Na rebríkoch sa nesmú vykonávať práce, pri ktorých sa používajú pneumatické nástroje, vstreľovacie prístroje, reťazové píly a iné nebezpečné nástroje
- Pri vztyčovaní jednoduchého rebríka tento položíme na podlahu tak, aby jeho dolné konce postrannice boli opreté. Následne rebrík zdvíhame až nad hlavu. Postupným rúčkovaním z jednej priečky na druhú ideme k opornej časti rebríka tak, až je zdvihnutý do zvislej polohy. Postavíme rebrík do žiadanej polohy.
- Rôzne pomôcky, ako sú napr. vedrá, stierky, nástroje a pod. má podávať pomocník, ktorý môže súčasne zaisťovať bezpečnosť proti pohybu.

- Počas prác musí byť rebrík zabezpečený tak, aby sa zabránilo sklznutiu, zvráteniu, vychýleniu do strany, alebo nedovolenému rozvretiu.
- Rebríky nestaviame na labilné podklady (tehly, kvádre, podložené knihy).
- Pri používaní vonku, sa presvedčíme o tuhosti podkladu, aby sa rebrík nedovolene nezabáral.
- Maximálna hmotnosť vynášaného predmetu je 20 kg, pričom sa dodržujú limity hmotností osobitne pre ženy a mladistvých, kde vedúci práce osobne zníži hmotnosť podľa fyzických dispozícií pracovníka.
- Na rebríkoch a konštrukciách sa nesmie odpočívať, jesť a fajčiť.
- Na rebrík vystupuje zásadne iba jedna osoba. Stúpadlá rebríkových schodov musia mať protisklzovú úpravu a ich najmenšia pôdorysná šírka musí byť 0,15 m.
- Na rebríku možno pracovať len v bezpečnej vzdialenosti od horného konca rebríka, pri jednoduchom rebríku vo vzdialenosti chodidiel najviac 0,8 m; pri dvojitom rebríku najviac o 0,5 m od konca rebríka. Pri práci na rebríku musí pracovník, keď je chodidlami vo výške väčšej ako 5 m, používať osobné ochranné zabezpečenie proti pádu.
- Nikdy nepoužívame provizórne svojpomocne zostrojené rebríky, napr. zbité z mäkkých drevovín alebo dosák. Rebríky musia byť dostatočne pevné a riadne udržiavané.
- Na hornej časti postrannice môže byť umiestnený závesný, záchytný bod, napr. vhodný hák bez ostrých ukončení, kde je možné dočasne zavesiť pracovnú pomôcku (vedro).
- Na každom rebríku a konštrukcii musí byť vykonaná previerka schopnosti a stability, o čom musí byť zhotovený záznam.
- Komunikácie vrátane pevných rebríkov sú navrhované, umiestnené, situované a riešené tak, aby zabezpečovali ľahký, bezpečný a vhodný prístup, ktorý nebude ohrozovať zamestnancov nachádzajúcich sa v ich blízkosti.
- Zabezpečenie proti pádu sa vykonáva osobným zabezpečením ako napr. bezpečnostné lano, bezpečnostný postoj atď. Prostriedky osobného zabezpečenia musia svojimi parametrami zodpovedať požiadavkám podľa osobitných predpisov. Pred použitím prostriedkov osobného zabezpečenia je pracovník povinný sa presvedčiť o ich kompletnosti, schopnosti prevádzky a bezchybnom stave. Miesta upevnenia (ukotvenie) sa musia určiť tak, aby umožňovali ich bezpečné zaistenie a upevnenie po celý čas činnosti v mieste ohrozenia.
- Vhodný prostriedok osobného zabezpečenia a miesto jeho upevnenia je povinný určiť pracovník, ktorý riadi práce vo výškach a vykonáva aj praktický zácvik pracovníka.
- Práce vo výškach v priestoroch nechránených proti poveternostným vplyvom sa musia prerušiť pri búrke, silnom vetre a silnom daždi.
- Maliarske práce v schodišťových priestoroch sa musia vykonávať z rebríkov na to upravených.
- Rebríky sa môžu používať ako pracovné stanovišťa na prácu vo výške len ak nie je odôvodnené používanie iných, bezpečnejších pracovných prostriedkov z dôvodu nízkej miery rizika a krátkeho času používania, alebo takých charakteristík miesta, ktoré zamestnávateľ nemôže zmeniť.
- Rebríky musia byť umiestnené tak, aby sa zabezpečila ich stabilita počas používania. Prenosné rebríky musia byť postavené na stabilnom, pevnom, nepohyblivom podklade primeranej veľkosti tak, aby priečky rebríka boli vodorovné.
- Počas používania prenosných rebríkov sa musí zamedziť pošmyknutiu pätiiek tým, že sa postrannice zaistia na ich dolných alebo horných koncoch, alebo v ich blízkosti akýmkoľvek protišmykovým prostriedkom alebo akýmkoľvek iným zabezpečením s rovnakým účinkom. Rebríky používané na prístup musia byť také dlhé, aby dostatočne presahovali prístupovú plošinu, ak sa neprijali iné opatrenia na zabezpečenie ich pevného

zachytenia. Skladacie rebríky a výsuvné rebríky sa musia používať tak, aby sa zabránilo pohybu jednotlivých častí. Mobilné rebríky sa musia zabezpečiť proti pohybu skôr, ako na ne zamestnanec vystúpi.

- Rebríky sa musia používať tak, aby zamestnanci mohli kedykoľvek bezpečne stáť a bezpečne sa držať. Ak sa má po rebríku nosiť náklad, nesmie to brániť bezpečnému pridržiavaniu sa rukami.

Záverečné ustanovenia:

1. Táto smernica ruší smernicu AU č. 41.
2. Smernica je záväzná pre všetkých zamestnancov AU a príslušní vedúci zamestnanci AU sú povinní s ňou preukázateľne oboznámiť všetkých nimi riadených zamestnancov
3. Súčasťou tejto smernice je príloha č. 1
4. Smernica a príloha č. 1 k tejto smernici nadobúdajú platnosť a účinnosť 1.11.2007.

doc. PaedDr. Mgr. art. Vojtech Didi
rektor AU

